

PROGRAM PROFILAKTYKI

**GIMNAZJUM NR 2
im. Juliusza Słowackiego
W KALISZU**

PROFILAKTYKA

To proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczania i likwidowania czynników, które blokują prawidłowy rozwój i zaburzają zdrowy styl życia.

SPIS TREŚCI

- I. Wstęp
- II. Cele i zadania programu
- III. Działania szkoły w zakresie profilaktyki pierwszorzędowej kierowane do:
 - A. młodzieży
 - model informacyjny
 - model edukacyjny / psychologiczny i uczenia umiejętności społecznych
 - model działań alternatywnych
 - oczekiwanie efekty działań pierwszego stopnia
 - B. rodziców
 - C. nauczycieli
- IV. Działania szkoły w zakresie profilaktyki drugorzędowej
- V. Działania szkoły w zakresie rozwijania czynników chroniących
- VI. Ewaluacja programu

I. WSTĘP

Specyfika czasów, w których żyjemy, to przyspieszone tempo przemian, nie zawsze harmonijnych. Zwiększona liczba czynników destrukcyjnych oddziałujących na młodzież, która staje wobec wyborów i decyzji bardzo skomplikowanych. Skutkiem czego stale wzrasta liczba osób przejawiających dysfunkcje rozwojowe, poszukujących wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Aby przeciwdziałać temu zjawisku, konieczne jest podejmowanie na terenie szkoły wielopoziomowych działań profilaktycznych:

Profilaktyka pierwszorzędowa

to działanie mające na celu: z jednej strony – promocję zdrowia i prawidłowego życia człowieka, zaś z drugiej zapobiegania pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami dysfunkcyjnymi. Szczególnie wyraźnie akcentuje się tutaj budowanie i rozwijanie różnorodnych umiejętności radzenia sobie z wymogami życia, albowiem deficyty w tym zakresie są powszechnie spotykane w populacji osób dysfunkcyjnych. Równie ważne jest dostarczenie rzetelnych informacji dostosowanych do specyfiki odbiorców.

Profilaktyka drugorzędowa

ma na celu ujawnienie osób o najwyższym ryzyku dysfunkcjonalności, pomaganie im w redukcji tego ryzyka /a więc zapobieganie rozwojowi zaburzeń/

Profilaktyka trzeciorzędowa

rozumiana jest jako interwencja po wystąpieniu dysfunkcji. Ma ona z jednej strony na celu – przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego, zaś z drugiej – umożliwienie terapii, rehabilitację i powrót do społeczeństwa, prowadzenie w nim satysfakcjonującego i społecznie akceptowanego trybu życia, wolnego od patologii.

1. Program profilaktyki w Gimnazjum nr 2 w Kaliszu jest wynikiem diagnozy, w której uwzględniono potrzeby rozwojowe uczniów, potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska szkoły oraz szeroko pojęty kontekst przemian społeczno-ekonomicznych w kraju.
2. Program ma charakter środowiskowy, bo objęto nim wszystkie osoby tworzące środowisko szkolne:
 - uczniów
 - nauczycieli i pracowników administracji i obsługi szkoły
 - rodziców
3. Zadanie realizacji programu, po zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną i Radę Rodziców, spoczywa na wszystkich nauczycielach i pracownikach administracji i obsługi szkoły, przy współpracy ze specjalistami z różnych instytucji wspierających działalność szkoły, zaproszonych do pomocy w realizacji konkretnych zadań.
4. Program profilaktyki oparto o:
 - przepisy prawne dotyczące wychowania i profilaktyki
 - narodowe programy, np. Ochrony Zdrowia, Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii itp.
 - Statut Szkoły, Program Wychowawczy Szkoły
5. Profilaktyka w Gimnazjum nr 2 w Kaliszu ma charakter:
 - a. działań zintegrowanych ze szkolnym zestawem programów nauczania, wykorzystuje te programy do promowania i rozwoju psychologicznego i społecznego jednostki
 - b. samodzielnych programów profilaktycznych skoncentrowanych wokół specyficznych celów i zadań, niezależnie od realizowanych programów nauczania
 - c. działań incydentalnych, które są formą odpowiedzi na konkretne zdarzenia zaistniałe w szkole lub w środowisku

Decydującym aspektem pracy szkoły, mającym wpływ na osiągnięcie celów programu, będzie tworzenie takiego klimatu, w którym będą się urzeczywistniać postawy wobec ucznia, ukierunkowane na samoakceptację, poczucie własnej wartości, przekazywanie odpowiedzialności za własny rozwój, w tym przede wszystkim szacunek dla osoby, jej odrębności, tolerancja dla odmienności, koncentracja na mocnych stronach.

Ważne jest ukazywanie różnorodności dróg prowadzących do osiągnięcia celów życiowych, okazywanie zainteresowania uczniom, nagradzanie ich osiągnięć, powierzanie odpowiedzialnych zadań, stawianie realistycznych wymagań, zastępowanie rywalizacji współpracą, inspirowanie pracy zespołowej.

Znaczącą rolę w osiąganiu celów programu pełnią wszystkie te działania szkoły, których celem jest korygowanie dysfunkcji, wyrównywanie braków, w tym również deficytów materialnych rodziny, stymulowanie rozwoju, z jednej strony, z drugiej zaś tworzenie warunków do wielostronnej aktywności uczniów, udziału w życiu szkoły, stworzenie oferty zajęć pozalekcyjnych, różnorodnych form spędzania wolnego czasu, organizację ruchu turystycznego.

Szczególnie zalecanymi metodami pracy są metody i formy aktywizujące polegające na:

- rozmowach indywidualnych, dyskusjach w małych grupach oraz z całą klasą
- wyszukiwaniu i gromadzeniu informacji
- działaniach twórczych, wykonywaniu prac plastycznych, literackich, albumów, plakatów
- uczeniu przez przeżywanie
- działaniach praktycznych
- inspirowaniu i organizowaniu prezentacji dorobku
- zajęciach warsztatowych: odgrywanie scenek, burza mózgów, uzupełnianie zdań
- udziale w zawodach, imprezach, konkursach, wycieczkach

II. CELE I ZADANIA PROGRAMU

CELE PROGRAMU

- 1. wspomaganie zdrowego rozwoju psychicznego dzieci i młodzieży**
- 2. aktywizacja środowiska szkolnego w zakresie oddziaływań profilaktycznych**
- 3. wykształcenie umiejętności i zachowań umożliwiających zdrowy styl życia**
- 4. wspieranie rodziców w procesie wychowania**
- 5. zapewnienie młodzieży pomocy wychowawczej i terapeutycznej**

ZADANIA PROGRAMU

- 1. Sondaż i diagnoza problemu**
- 2. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami**
- 3. Wypracowanie efektywnych form współdziałania z rodzicami w rozwiązywaniu problemów dzieci młodzieży**
- 4. Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli dotyczące problematyki uzależnień i innych zjawisk patologii społecznej oraz sposobów podejmowania wczesnej interwencji w sytuacji zagrożenia**
- 5. Edukacja prawna dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli w zakresie problemów dzieci i młodzieży**
- 6. Współpraca wszystkich organów szkoły w działaniach wychowawczych, profilaktycznych i interwencyjnych związane z pomocą dzieciom i młodzieży zagrożonym uzależnieniem**

7. Współdziałanie z PPP, poradniami zdrowia psychicznego i innymi specjalistycznymi instytucjami działającymi na rzecz zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży

DIAGNOZA PROBLEMÓW

Rozpoznanie obecnej sytuacji zagrożeń dzieci i młodzieży w naszej szkole

Diagnozę opracowano w oparciu o analizę wyników:

- badań ankietowych prowadzonych wśród uczniów gimnazjum
- badań ankietowych dotyczących samopoczucia dziecka w szkole oraz oceny bezpieczeństwa
- analizę dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych (zapis uwag)
- informacji od wychowawców klas
- informacji nauczycieli o bieżących problemach wychowawczych
- rozmów z rodzicami i wywiadów środowiskowych
- informacji z instytucji współpracujących ze szkołą

Przeprowadzona analiza wskazuje na istnienie następujących problemów wymagających działań profilaktycznych:

- narastająca agresja wśród dzieci i młodzieży
- nieumiejętność polubownego rozwiązania konfliktów
- zaburzenia komunikacji w realizacji uczeń – uczeń, uczeń osoba dorosła
- zwiększająca się grupa uczniów wagarujących
- obniżenie się wieku inicjacji alkoholowej, nikotynowej
- pojawiające się wśród uczniów coraz częściej przypadki kontaktu ze środkami psychoaktywnymi
- niska świadomość zagrożeń uzależnieniami (w tym telewizja, komputer, telefony komórkowe)
- narastające trudności wychowawcze
- brak motywacji do nauki, niskie potrzeby edukacyjne
- coraz liczniejsza grupa dzieci wychowujących się z rodzinach rozbitych, niepełnych, z problemem alkoholowym (zaniedbania wychowawcze wobec dzieci)
- nasilające się zjawisko eurosieroctwa
- powiększająca się grupa dzieci z grup dyspersyjnych i z deficytami
- coraz mniejsza pomoc ze strony rodziców
- ubóstwo materialne rodziców, wynikające z dużego bezrobocia, (brak podręczników, środków finansowych na wycieczki, wyjazdy do kina, teatru)

III. DZIAŁANIA SZKOŁY W ZAKRESIE PROFILAKTYKI PIERWSZORZĘDOWEJ

PROFILAKTYKA PIERWSZORZĘDOWA

To działania skierowane do całej społeczności

- **uczniowskiej**
- **nauczycieli**
- **rodziców**

Obejmują następujące modele działań:

- **informacyjnych**

- edukacji psychologicznej i uczenia umiejętności społecznych
- działań alternatywnych

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO MŁODZIEŻY

1. Model informacyjny / nauka faktów /

- Ułatwia uczniom wejście w społeczność szkolną poprzez znajomość regulaminów
- Dostarczenie rzetelnej wiedzy o skutkach uzależnień, wyjaśnia mechanizm uzależnienia
- Zmniejsza stres związany z nauką szkolną, nowym zespołem klasowym
- Umożliwia przejście od roli pozytywnego odbiorcy do aktywnego uczestnika zajęć, warsztatów
- Realizowany przez nauczycieli, zaproszonych ekspertów, w tym rodziców, a także przez rówieśników – liderów

WSZYSTKIE KLASY

Zadania	Formy realizacji
Zapoznanie z: a. obowiązującymi regulaminami	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie uczniów na godzinach wychowawczych ze Statutem, WO, Planem Wychowawczym i Planem Profilaktyki w każdym roku. 2. Informowanie o regulaminach pracowni.
b. prawami ucznia i człowieka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Godziny wychowawcze, lekcje wos-u dotyczące praw i obowiązków uczniów. 2. Gazetki ściennie dotyczące tego zagadnienia
c. instytucjami udzielającymi pomocy uczniom, dzieciom	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkania z pracownikami PPP, Centrum Interwencji Kryzysowej, KARAN-u, Sądu Rodzinnego, Straży Miejskiej, Policji itp.
d. zasadami uczenia się	<ol style="list-style-type: none"> 1. Godziny wychowawcze na temat uczenia się.
e. trudnościami okresu dojrzewania <ul style="list-style-type: none"> • biologicznymi • społecznymi • psychicznymi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Godziny wychowawcze dotyczące okresu dojrzewania oraz lekcje biologii i wdż 2. Gazetki tematyczne.
f. zagrożeniami XXI wieku <ul style="list-style-type: none"> • Uzależnienia • Nerwice, stesy • Choroby cywilizacyjne 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Godziny wychowawcze o motywach sięgania po środki uzależniające. 2. Godziny wychowawcze skutkach uzależnień. 3. Spotkania z przedstawicielami Policji, Straży Miejskiej. 4. Zajęcia na temat HIV-AIDS i chorób zakaźnych. 5. Godziny wychowawcze dotyczące zasad właściwego odżywiania się /anoreksja i bulimia / 6. Gazetki tematyczne dotyczące zagrożeń XXI wieku.
Diagnozowanie potrzeb bytowych / niedostatku ekonomicznego/	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność szkolnej Komisji Stypendialnej. 2. Informowanie na tablicy ogłoszeń oraz stronie internetowej szkoły o zasadach pomocy materialnej. 3. Rozmowy z rodzicami mające na celu rozpoznawanie sytuacji materialnej uczniów

	(wywiady środowiskowe). 4. Współpraca z MOPS 5. Indywidualne rozmowy z uczniami prowadzone przez wychowawców lub pedagoga. 6. Stała obserwacja uczniów.
Tworzenie bezpiecznego, wolnego od uzależnień środowiska wychowawczego szkoły.	1. Zapoznanie uczniów z punktami statutu dotyczącymi zakazu używania środków uzależniających i opuszczania szkoły podczas zajęć lekcyjnych. 2. Zapoznanie uczniów z programem działań profilaktycznych w danym roku. 3. Systematyczne kontrole boiska, toalet, i pomieszczeń szkoły w ramach dyżurów nauczycieli. 4. Sprawozdania pedagoga dotyczące sytuacji wychowawczej szkoły.
Konsekwentne realizowanie priorytetów wychowawczych szkoły	1. Spotkania z osobami zajmującymi się profilaktyką w szkole i w mieście. 2. Współpraca ze Strażą Miejską i informowanie o tej współpracy uczniów i nauczycieli. 3. Organizacja akcji antyuzależnieniowych np. Dzień bez papierosa, itp. 4. Konsekwentne stosowanie nagród i kar zawartych w statucie szkoły.
Diagnoza zachowań – Rozpoznawanie sytuacji ryzykownych.	1. Szkoła prowadzi obserwację uczniów i rozpoznaje sytuację rodzinną. 2. Pedagog prowadzi rozmowy z wychowawcami.

3. Model edukacyjny / edukacji psychologicznej i uczenia umiejętności społecznych.

a. Model edukacji psychologicznej

- Wspiera rozwój osobowy ucznia
- Zakłada, że jednostka dobrze przystosowana i dobrze radząca sobie z trudnościami będzie zdolna do podejmowania racjonalnych decyzji
- Obejmuje działania zorientowane na właściwy wybór, rozwijanie samoświadomości i samooceny

b. Model uczenia umiejętności społecznych

- kształtuje i rozwija umiejętności funkcjonowania w sytuacjach społecznych
- przygotowuje młodych ludzi do radzenia sobie z negatywną presją rówieśników tzw. psychiczne uodpornienie
- kształtuje postawy asertywności, uczy mówienia NIE, wyrażanie własnych opinii i oczekiwań oraz dobieranie sobie przyjaciół
- wskazuje bezpieczne sposoby wchodzenia w dorosłość

Zadania	Formy realizacji	Realizatorzy
Działania zorientowane na osobę i wspieranie jej rozwoju		
Kształtowanie i wzmacnianie	1. Warsztaty i zabawy integracyjno-	Wychowawcy,

pozytywnego i realnego poczucia własnej wartości	adaptacyjne.	Nauczyciele, SU, Pedagog
Przygotowanie do życia w grupie poprzez: a. przełamywanie onieśmielenia b. rozwijanie umiejętności nawiązywania kontaktów międzyludzkich c. identyfikacja z zespołem klasowym d. kształtowanie otwartości, empatii i wzajemnego zaufania w grupie	2. Tworzenie okazji do wzajemnego poznania poprzez imprezy klasowe/dyskoteki, biwaki, wycieczki, imprezy klasowe. 3. Godziny wychowawcze 4. Organizowanie kół zainteresowań umożliwiających uczniom rozwijanie uczniom talentów, umiejętności, uzdolnień. 5. Promowanie sukcesów młodzieży /artystycznych, naukowych, sportowych itp./ poprzez pochwały, nagrody i eksponowanie informacji na stronie internetowej szkoły i gazetce.	
Kształtowanie pozytywnego myślenia o sobie poprzez: a. poznanie swoich mocnych stron b. docenianie własnych, najmniejszych sukcesów.		
Doradztwo zawodowe – pomoc w określeniu predyspozycji do wyboru dalszego kierunku kształcenia się	Realizacja zadań wynikająca z <i>Wewnątrzszkolnego Programu Doradztwa Zawodowego</i>	Szkolny Doradca Zawodowy, Wychowawcy, Pedagog, Nauczyciele woś, Eksperci
Zapoznanie z zasadami skutecznej komunikacji poprzez : a. analizę przyczyn zakłóceń w procesie komunikacji b. rozwijanie umiejętności aktywnego słuchania c. poznanie zasad skutecznej komunikacji, rozwijanie empatii	1. Zajęcia doskonalące umiejętności komunikowania się. 2. Realizacja zasad skutecznej komunikacji na godzinach wychowawczych i wszystkich zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych.	Wychowawcy Pedagog Wszyscy Nauczyciele
Problem przemocy i agresji		
Doskonalenie umiejętności interpersonalnych poprzez: a. poszanowanie godności innych b. poszanowanie zdrowia i życia	1. Godziny wychowawcze dotyczące właściwych wyborów. 2. Dyskusje na języku polskim o wzorcach osobowych w literaturze, ideałach, hierarchii wartości itp. 3. Działalność w organizacjach szkolnych. 4. Zachęcanie do pomocy koleżeńskiej w nauce. 5. Udział młodzieży w akcjach charytatywnych 6. Bezpieczeństwo w Internecie: <i>Stop cyberprzemocy, Dzień bezpiecznego Internetu</i>	Wychowawcy Nauczyciele j. polskiego Opiekunowie Org. szkolnych Opiekunowie SU Pedagog, Straż Miejska, Nauczyciele informatyki
Kształtowanie odpowiedzialności : a. za siebie i innych b. za podejmowane decyzje i zachowania		
Działania mające na celu zapobiegania	1. Bieżące rozmowy z ofiarami	Zespół Wychowawczy

zachowaniom agresywnym oraz szybkie i profesjonalne reagowanie w przypadku ich wystąpienia.	<p>i sprawcami przemocy i ich rodzicami.</p> <p>2. Internetowa skrzynka zaufania w celu umożliwienia uczniom anonimowego powiadomienia o aktach przemocy i zachowaniach agresywnych w środowisku szkolnym.</p> <p>3. Spotkania z przedstawicielami Straży Miejskiej i Policji dot. edukowanie o odpowiedzialności karnej nieletnich.</p>	Pedagog, Wychowawcy, Dyrektor, Eksperti
Profilaktyka uzależnień		
<p>Prowadzenie edukacji antyuzależnieniowej:</p> <p>a. informowanie o społecznych i zdrowotnych skutkach uzależnień</p> <p>b. zwalczanie mitów narkotykowych</p>	<p>1. Działania dotyczące przyczyn i skutków uzależnień:</p> <p>a. Realizacja programów profilaktycznych: w ramach godzin wychowawczych: <i>Sobą być, dobrze żyć</i>, klasy I,</p> <p>b. gazetki tematyczne, konkursy,</p> <p>c. udział w Kampanii <i>Zachowaj Trzeźwy Umysł</i></p> <p>2. Realizacja na godzinach wychowawczych tematów o zdrowotnych skutkach uzależnień, systemie wartości, kształtowania charakteru itp.</p> <p>3. Spotkania z psychologiem, pedagogiem.</p> <p>4. Działania propagujące wolne od uzależnień formy spędzania wolnego czasu /wycieczki, rozrywki sportowe itp./</p> <p>5. Podejmowanie tematu uzależnień w ramach zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów WDŻ, biologia, chemia</p> <p>6. Udział klasy w happeningu lub innej formie dotyczącej promocji zdrowia oraz promującej działania artystyczne uczniów.</p> <p>4. Filmy, inscenizacje, książki i ich omawianie.</p>	<p>Pedagog Realizatorzy Programów profilaktycznych</p> <p>Wychowawcy Nauczyciele wych.fiz., biologii, chemii, wdż Opiekunowie SU</p>
<p>Kształtowanie asertywnych postaw wobec środków uzależniających poprzez:</p> <p>a. werbalizację potrzeb</p> <p>b. radzenia sobie z presją grupy</p> <p>c. wzajemne wspieranie</p> <p>d. sztukę odmawiania</p>		
Profilaktyka zdrowotna		
Propagowanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedwypadkowej.	Szkolenie uczniów z klas II i III. w zakresie pierwszej pomocy przedmedycznej	Ratownictwo Medyczne, Straż Miejska
Profilaktyka prawidłowego żywienia młodzieży	<p>1. Realizacja program dot. zdrowia <i>Bądźmy zdrowi wiemy więc działamy.</i></p> <p>2. Omawianie tematyki dbałości o zdrowie na różnych zajęciach i przedmiotach.</p>	Nauczyciele biologii, wych.fiz., wychowawcy
Profilaktyka chorób XXI wieku.	<p>1. Realizacja Szkolnego Programu Profilaktyki zdrowotnej oraz Programu zajęć edukacyjnych o tematyce HIV/AIDS</p> <p>2. Projekcje filmów o tematyce profilaktycznej i dyskusje nad nimi.</p> <p>3. Organizacja i udział uczniów w wiedzy o chorobach /AIDS, narkomania, alkoholizm, zawały serca, bulimia i anoreksja /</p> <p>4. Organizacja akcji:</p> <p>a. Dnia bez papierosa</p> <p>b. Światowego Dnia Walki z AIDS</p>	Pielęgniarka, N-le biologii, wych.fiz. Wychowawcy, Pedagog
Problem opuszczanie pojedynczych zajęć, wagary		
Wagary, opuszczanie pojedynczych godzin, problem	1. Realizacja zadań zmierzających do poprawy frekwencji.	Wychowawcy, Nauczyciele,

wagarów ukrytych	2. Poinformowanie rodziców o podejmowanych przez szkołę działaniach.	Pedagog, Dyrektor
------------------	--	-------------------

DZIAŁANIA ALTERNATYWNE

- Są zróżnicowane tak, aby dostosować je do specyfiki potrzeb i możliwości uczniów
- Koncentrują się na tym co zdrowe, przyjemne i służy młodemu człowiekowi
- Pozwalają podejmować nową aktywność, sprawdzić się w dziedzinach wybranych indywidualnie
- Organizują i wskazują „bezpieczne„ zagospodarowanie czasu wolnego
- Są skuteczne, bo angażują młodzież w ich przygotowanie
- Nazywane są często profilaktyką ukrytą, bowiem nie zawsze kojarzą się młodzieży z uzależnieniem

WSZYSTKIE KLASY

Zadania	Formy realizacji
Zajęcia sportowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia wychowania fizycznego 2. Sportowe rozgrywki międzyszkolne i międzyklasowe w piłkę siatkową, koszykową i nożną. 3. Klasowe wycieczki–rajdy szkolne. 4. Organizowanie Dnia Sportu.
Zajęcia pozalekcyjne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koła przedmiotowe. 2. SKS 3. Indywidualne przygotowania do olimpiad i konkursów. 4. Warsztaty dla uczniów.
Organizacja imprez masowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Biwaki, wycieczki klasowe. 2. Wyjścia na koncerty, spektakle teatralne i filmowe. 3. Organizowanie dyskotek i zabaw „wolnych” od uzależnień. 4. Organizacja Dnia Wiosny, Mamy Talen, Jasełek, itp. 5. Turnieje wiedzy.
Praca w organizacjach działających w szkole.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność w Samorządzie Uczniowskim. 2. Działalność wolontariacka. 3. Działalność w Szkolnym Klubie Europejczyka.
Organizacja i propagowanie olimpiad, konkursów i zawodów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udział w olimpiadach przedmiotowych – ogólnopolskich, wojewódzkich, międzyszkolnych. 2. Udział w konkursach wiedzy. 3. Udział w zawodach sportowych. 4. Organizacja i udział innych szkół w konkursach.
Zapobieganie problemom w nauce .	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja zajęć wyrównawczych w klasach. 2. Pomoc koleżeńska w nauce 3. Konsultacja nauczycieli przedmiotów. 4. Współpraca z PPP 5. Opieka wychowawcy oraz pedagoga nad osobami posiadającymi opinię PPP 6. Przestrzeganie Statutu przez uczniów i nauczycieli. 7. Systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce. 8. Opieka nad uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. 9. Godziny wychowawcze na temat „ Jak się uczyć?”
Redukcja problemów wynikających z niedostatku ekonomicznego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z MOPS 2. Kierowanie uczniów i rodziców do Centrum Interwencji Kryzysowej. 3. Pokrywanie kosztów biletów do kina i teatru. 4. Bezpłatne obiadów 5. Zbiórka artykułów papierniczych. 6. Stypendia socjalne i zasiłki losowe.

OCZEKIWANE EFEKTY DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ PIERWSZORZĘDOWEJ

- a. Uczniowie mają szeroką wiedzę o:

- Problemie uzależnień, bezpośrednich i odległych ich skutkach
- Niebezpieczeństwie jednoczesnego używania tytoniu, alkoholu oraz środków psychoaktywnych
- Wpływie środków odurzających na różne formy aktywności człowieka /nauka, praca, rodzina, sport/
- Skutkach prawnych, społecznych i ekonomicznych używania środków odurzających
- Placówkach interwencyjnych dla osób zagrożonych lub uzależnionych
- Placówkach i formach pomocy młodzieży
- Prawach ucznia i człowieka
- Możliwościach alternatywnych spędzania czasu wolnego
- Aktach prawnych regulujących życie szkoły

b. Zmiany w postawach i zachowaniu

Uczeń:

- Dysponuje umiejętnością przeciwstawiania się presji używania środków odurzających
- Dbą o własne bezpieczeństwo
- Nawiązuje przyjaźń z rówieśnikami zachowującymi wolność od środków odurzających
- Rozumie istotę – presji rówieśników
- Przyjął prawidłową postawę wobec używania środków odurzających
- Zmienił postawę wobec odurzających się rówieśników
- Ma poczucie własnej wartości i wie, jak pracować nad jej podnoszeniem
- Posiada prawidłową motywację do pokonywania trudności
- Zna zasady dobrej komunikacji
- Potrafi określić i nazwać pozytywne i negatywne emocje
- Zna sposoby rozwiązywania konfliktów i osiągać kompromis
- Rozumie istotę zachowań asertywnych

c. Aktywność alternatywna uczniów

Uczeń:

- Włącza się do realizacji programów profilaktycznych i działań interwencyjnych
- Angażuje się w programy wsparcia rówieśniczego i pomocy koleżeńskiej
- Podejmuje działania o charakterze wolontarystycznym
- Uczestniczy w formach aktywności wykluczających używanie środków odurzających
- Pełni funkcje społeczne w szkole

d. Pozytywne zmiany w funkcjonowaniu szkolnym

Uczeń:

- Osiąga pozytywne wyniki w nauce
- Podejmuje wartościowe cele np. edukacyjne,
- Uczestniczy w zajęciach sportowych i innych nadobowiązkowych działaniach pozalekcyjnych
- Nie opuszcza zajęć szkolnych
- Przestrzega postanowień Statutu Szkoły

B. DZIAŁANIA SKIEROWANE DO RODZICÓW

Działania Gimnazjum nr 2 w Kaliszu skierowane do rodziców mają im pomóc w trudnej sztuce wychowania dzieci. Mają przybliżyć rodzicom zasady i prawidłowości rządzące funkcjonowaniem rodziny zwłaszcza występujące w relacji rodzice - dzieci, dzieci – rodzice.

Zadania	Formy realizacji
Informowanie o: a. pracy szkoły i jej regulaminach b. funkcjonowaniu dziecka w szkole	<ol style="list-style-type: none">1. Zapoznanie ze statutem, WO, Programem Wychowawczym i informowanie o organizacji roku szkolnego, planach lekcji, działalności kółek, terminach wywiadówek.2. Informowanie o wynikach w nauce i zachowaniu na spotkaniach z rodzicami.3. Pisma informujące o wynikach w nauce.4. Rozmowy telefoniczne z rodzicami.5. Wizyty w domu ucznia.6. Prezentacja prac i wyników młodzieży podczas zebrań rodziców.7. Indywidualne spotkania w ramach wtorkowych drzwi otwartych
Włączanie rodziców do pracy szkoły – kształtowanie więzi i wspólnej odpowiedzialności za wychowanków	<ol style="list-style-type: none">1. Rodzice są partnerami szkoły – inicjatywy rodziców, pozyskiwanie informacji o syt. uczniów.2. Pozyskiwanie zgody rodziców na realizację programów szkolnych.3. Spotkania z wychowawcami –indywidualne i grupowe.4. Rozpoznawanie oczekiwań rodziców /ankiety/5. Korzystanie z pomocy rodziców – ekspertów.6. Pomoc rodziców przy organizacji imprez klasowych i szkolnych.7. Zapraszanie rodziców na imprezy szkolne i klasowe.
Doskonalenie wiedzy i umiejętności z zakresu wychowania i profilaktyki	<ol style="list-style-type: none">1. Spotkania z pedagogiem szkolnym.2. Spotkania z pracownikami instytucji działającymi na rzecz dzieci i rodzin.3. Spotkania z pracownikami policji, PPP4. Zajęcia profilaktyki uzależnień – KARAN, pedagog.5. Zajęcia, warsztaty zgodnie z zapotrzebowaniem.6. Wskazanie /służenie/ literaturą pedagogiczno-psychologiczną.7. Indywidualne spotkania z wychowawcą i pedagogiem.8. Spotkania rodziców z dyrektorem szkoły.

C. DZIAŁANIA SKIEROWANE DO NAUCZYCIELI

Zadania	Formy realizacji
Stałe doskonalenie umiejętności wychowawczych	<ol style="list-style-type: none">1. Poznawanie przepisów określających pracę wychowawczą i profilaktyczną szkoły.2. Prezentowanie planów profilaktycznych podczas posiedzeń rady pedagogicznej.3. Przygotowanie i przeprowadzanie rad szkoleniowych dotyczących pracy z młodzieżą w ramach profilaktyki.4. Pomoc przy opracowaniach klasowych planów profilaktycznych.5. Wskazywanie literatury pedagogiczno-psychologicznej.6. Służenie konspektami do pracy profilaktycznej.7. Przygotowanie „ biblioteczki do zajęć profilaktycznych „
Propagowanie kursów i szkoleń	<ol style="list-style-type: none">1. Informowanie o kursach, szkoleniach w pokoju nauczycielskim.2. Informowanie o formach doskonalenia podczas rad pedagogicznych i szkoleniach z zakresu profilaktyki.3. Diagnozowanie potrzeb w zakresie doskonalenia.
Spotkania Rady Pedagogicznej z pracownikami instytucji działających na rzecz dzieci	<ol style="list-style-type: none">1. Spotkania z pracownikami: PPP, Sądu dla Nieletnich, Policji, Poradni Zdrowia Psychicznego.
Wspieranie nauczycieli w pracy wychowawczo-profilaktycznej	<ol style="list-style-type: none">1. Spotkania wychowawców z pedagogiem i rozwiązywanie problemów wychowawczych w klasach.2. Uwzględnianie problematyki profilaktyki w planach wynikowych – praca w zespołach samokształceniowych.

IV. ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE PROFILAKTYKI DRUGORZĘDOWEJ

Profilaktyka drugiego stopnia to działania wczesnej interwencji mające na celu ujawnienie osób lub grup o najwyższym ryzyku dysfunkcyjności oraz pomaganiu im w redukcji tego ryzyka. To profesjonalna odpowiedź na konkretne trudności, zagrożenia i problemy.

Do grupy „wysokiego ryzyka„ zaliczamy osoby, które:

1. żyją w złych warunkach ekonomicznych
2. wychowywane są w rodzinach patologicznych
3. doświadczyły przemocy fizycznej i psychicznej
4. doświadczyły przez dłuższy czas bólu fizycznego /choroby, urazy/ oraz u których pojawiły się w zachowaniu już takie objawy jak:
 - wagary
 - zachowania agresywne,
 - porzucenie szkoły
 - defekty w zakresie możliwości intelektualnych
 - defekty w zakresie zdrowia somatycznego
 - dysfunkcyjność w zakresie psychicznym
 - podejmowały próby samobójcze, samookaleczenia
 - utrzymują kontakty z rówieśnikami odurzającymi się lub z grupami, w których normą są zachowania dysfunkcyjne
 - mają za sobą próby ze środkami odurzającymi
 - podjęły zbyt wcześnie inicjację seksualną

W przypadku stwierdzenia zachowań nagannych /na podstawie rozmowy z wychowawcą, uczniem, wizyty domowej /pedagog lub dyrektor szkoły podejmują działania zmierzające do zminimalizowania ich skutków, przewycięzania zachowań destrukcyjnych i obniżenia prawdopodobieństwa wystąpienia ich w przyszłości / tzw. profilaktyka objawowa/

Są to:

1. działania interwencyjne – kierowanie do specjalistycznych poradni, lekarzy, na zajęcia grup terapeutycznych
2. namowa – jest najłagodniejszą formą przymusu
3. nakaz – jest poleceniem do bezwzględnego wykonania
4. zakaz – jest poleceniem czegoś zabraniającym
5. kara statutowa – ma powstrzymać zachowanie sprzeczne z normami regulaminowymi i wpłynąć na poprawę postępowania ucznia naruszającego te normy
6. przegrupowanie indywidualne i zbiorowe – chodzi o rozbitcie grupy nieformalnej np. zmiana klasy, szkoły.

W ramach wczesnej interwencji bezpośrednie działania prowadzą:

- pedagog szkolny – indywidualne rozmowy, współpraca z rodziną, z wychowawcą klasy, kierowanie do specjalistycznych poradni
- grupa rówieśnicza – pomoc w nauce, wsparcie itp.
- profesjonaliści – pracownicy instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna
- Stowarzyszenie KARAN
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Poradnia Zdrowia Psychicznego
- Sąd dla Nieletnich
- Centrum Interwencji Kryzysowej

- Wydział Prewencji KM Policji
- Straż Miejska

V. ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE ROZWIJANIA CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH

W Gimnazjum nr 2 w Kaliszu szczególny nacisk kładzie się na wcześniejsze zapobieganie czynnikom destrukcyjnym w myśl hasła:

LEPIEJ I ŁATWIEJ ORAZ TANIEJ ZAPOBIEGAĆ NIŻ LECZYĆ
dlatego bardzo duży nacisk kładzie się na rozwijanie czynników chroniących.

Należą do nich:

1. silna więź rodzinna
2. zainteresowanie nauką szkolną – nakreślenie celów życiowych, zajęcie czasu wolnego, odciąganie od uzależnień
3. wiara w wartości społeczne, normy i prawo – wskazanie wartości życia społecznego, stosowanie i przestrzeganie prawa i norm społecznych
4. przynależność do konstruktywnych grup rówieśniczych – wskazanie właściwych sposobów spędzania czasu wolnego, właściwe dobieranie kolegów, praca na rzecz innych
5. pomoc w nauce – likwidacja źródeł stresu, wskazanie skutecznych sposobów uczenia się
6. rozwijanie pasji i zainteresowań
7. pomoc materialna – zapobieganie problemom ekonomicznym, biedzie
8. praktyki religijne – wskazanie sensu życia, właściwych zachowań, dbałość o siebie, kolegów

VI. EWALUACJA PROGRAMU

Szkolny Program Profilaktyki będzie podlegał stałej obserwacji i ewaluacji. Ewaluacja jest sposobem rozpoznawania i rozwiązywania różnych niejasnych zagadnień, by działania profilaktyczne były skuteczniejsze i efektywniejsze.

Cel ewaluacji :

- Kontrola realizacji programu
- Rozwój wiedzy o programie
- Rozwiązywanie problemów powstających w czasie realizacji

Wyniki obserwacji, rozmów przedstawiane będą raz w roku szkolnym Radzie Pedagogicznej. Obserwacja dotyczyć będzie takich zagadnień jak:

- jak realizowano program w danym roku szkolnym,
- kto brał w nim udział,
- które elementy programu były dobrze przyjęte, a które nie i dlaczego.

Program profilaktyki w Gimnazjum nr 2 w Kaliszu przygotowano na cykl kształcenia. Ewaluację prowadzą osoby, które go tworzyły i realizowały.